

Vandalismus čili umění – oděvní kolekce

Bakalářská práce

Studijní program:

B3107 Textil

Studijní obor:

Textilní a oděvní návrhářství

Autor práce:

Vendula Menšíková

Vedoucí práce:

Mgr.art. Zuzana Veselá
Katedra designu

Zadání bakalářské práce

Vandalismus čili umění – oděvní kolekce

Jméno a příjmení: **Vendula Menšíková**
Osobní číslo: T18000316
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství
Zadávací katedra: Katedra designu
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

1. Rešerše streetartové a urbexové kultury.
2. Návrhy potisků a výšivek pro autorské textilie.
3. Realizace autorských textilií pro oděvní kolekci.
4. Návrhy oděvů a hledání tvarového řešení oděvů.
5. Realizace oděvů s využitím autorské textilie.
6. Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

DIVERZANT, HAVLÍKOVÁ, Kateřina. URBEX.CZ – Krása zániku. Praha, Litomyšl: Paseka s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7432-605-9.

MÁCHALOVÁ, Jana. Módou posedlí. Břeclav: Moraviapress, 2002. ISBN 80-86181-47-2.

GOMBRICH, Ernst Hans. Příběh umění. Praha: Odeon, 1992. ISBN 01-522-92.

Vedoucí práce:

Mgr.art. Zuzana Veselá
Katedra designu

Datum zadání práce:

2. října 2020

Předpokládaný termín odevzdání:

28. května 2021

doc. Ing. Vladimír Bajzík, Ph.D.
děkan

L.S.

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. dubna 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

27. května 2021

Vendula Menšíková

Poděkování

Velké poděkování patří vedoucí bakalářské práce Mgr.art. Zuzaně Veselé za vedení práce, pomocné rady a kreativní podněty, ale především za vstřícný přístup a podporu. Dále bych chtěla poděkovat Bc. Jakubovi Neufussovi za jeho ochotu a trpělivost při výrobě autorských textilií a Bc. Ondřeji Ludínovi za jeho cenné rady a čas při zpracování technologické části oděvní kolekce. Velké poděkování patří mé rodině za psychickou a finanční podporu při studiu a přátelům, kteří se mnou podnikly mnoho netradičních výletů, bez nichž by bakalářská práce nemohla vzniknout. Dále také spolužákům a blízkým přátelům za jejich podporu a příjemné chvíle strávené nad společnou prací.

Anotace

Práce se zabývá rešerší v oblasti street artové a urbexové kultury a subjektivními dojmy. Teoretická část je věnována historii street artové kultury a jejich vybraných představitelích. Praktická část bakalářské práce dokumentuje subjektivní dojmy z několika zchátralých objektů.

Výstupem je pánská oděvní kolekce s využitím autorsky zpracovaných textilií, inspirovaná subjektivními dojmy a emocemi z urbexových výletů. Zároveň ale kolekce zobrazuje charakteristické spojení street artové kultury s opuštěnými budovami. Kolekce postupně vznikla na základě materiálových zkoušek.

Klíčová slova

urbex, street art, graffiti, sublimační tisk, oděvní kolekce

Abstract

The work deals with research in the field of street art and urbex culture and subjective impressions. The theoretical part is devoted to the history of street art culture and its selected representatives. The practical part of the bachelor's thesis documents the subjective impressions of several dilapidated buildings.

The output is a men's clothing collection using authorial processed textiles, inspired by subjective impressions and emotions from urbex trips. At the same time, however, the collection shows the characteristic connection of street art culture with abandoned buildings. The collection was gradually created on the basis of material tests.

Key words

urbex, street art, graffiti, sublimation printing, clothing collection

Obsah

Obsah	7
1 Úvod	8
2 Street art a urbex	9
2.1 Street art - historie	9
2.2 Street art - světoví představitelé	14
2.2.1 Keith Haring	14
2.2.2 Jean-Michel Basquiat	16
2.2.3 Banksy	18
2.3 Street art - čeští představitelé	21
2.3.1 Saon	21
2.3.2 Timo	23
2.3.3 Jakub Janovský	25
2.4 STREET ART - TECHNIKY, TRENDY A MATERIÁLY	26
3 URBEX	28
3.1 Urbex - historie	28
3.2 URBEX - VLASTNÍ POZNATKY A ZKUŠENOSTI	29
3.2.1 Bývalý statek na Šumavě	31
3.2.2 Opuštěná továrna na výrobu porcelánu	33
3.2.3 Bývalá oční klinika poblíž Machnína	35
3.2.4 Opuštěné vojenské kasárny v blízkosti Vimperka	38
4 Realizace oděvní kolekce	41
4.1 Výtvarná koncepce	41
4.2 Vlastní návrhy textilií a oděvní kolekce	45
4.3 Použité technologie a materiály	49
4.3.1 Materiály	49
4.3.2 Technologie	50
4.4 Realizace vybraných materiálů	52
4.4.1 Model č. 1	52
4.4.2 Model č. 2	55
4.4.3 Model č. 3	60
4.4.4 Model č. 4	64
4.5 Fotodokumentace	68

5	Závěr	78
6	Zdroje	79
6.1	Zdroje	79
6.2	Obrázky	81

1 Úvod

Cílem bakalářské práce je vytvořit oděvní kolekci inspirovanou krásou zániku opuštěných budov, ostrůvků zapomnění v městech jinak plných života. Street art je již v dnešní době etablovaným uměleckým médiem a tzv. urbex neboli urban exploration se stává netradičním koníčkem mnoha lidí.

Toto téma jsem si vybrala z důvodu své dlouhodobé záliby v obou těchto aktivitách. Při práci mne inspirovala fascinace chátrajícími objekty, svádějícími boj s přírodou, ale i jejich současní obyvatelé a jejich osudy. Tyto témata jsou mi velice blízká a jsou pro mne velmi osobní.

Bakalářské práce popisuje historii street artové a urbexové kultury a představuje vybrané umělce věnující se těmto aktivitám. Teoretická část práce také popisuje některé technologie a materiály používané k vytváření street artových děl. Praktická část naopak reflektuje moje některé subjektivní dojmy a emoce s fotografiemi zdokumentovaných netradičních výprav.

Oděvní kolekce vytvořená na základě těchto podnětů, by měla reflektovat některé prvky pouličního umění ve spojení s rozmanitostí struktur tvořených deformací.

Tradiční sprejové graffiti, tak jak je známe dnes má svůj původ v 20. a 30. letech v americké metropoli New York, kde místní gangy sprejovaly svá hesla na vlaky a zdi, aby si označili své území. [3] Rozmach graffiti poté znovu přichází na začátku 70. let opět v New Yorku v ruku v ruce s nově vznikající hip hopovou subkulturou, jejíž je graffiti neodmyslitelnou součástí. Zpočátku díla přispívala pouze ke zviditelnění graffiti umělců, byli to především jejich přezdívky nebo názvy skupin spojujících hned několik autorů. Vlastně šlo o jakousi ilegální adrenalinovou hru, přimět lidi, aby viděli jméno autora či skupiny po celém městě.

King 2, 1976, New York [2]

Tehdy existovalo jen malé spojení s uměleckou scénou. Malovalo se na zdi, vagóny vlaků a různá další místa. Tzv. writteri se mezi sebou předháněli, přemalovávali si navzájem svá díla a jako trofeje si pořizovali jejich fotografie. Vzájemná rivalita mezi umělci přispěla k větší snaze o lepší estetické vyjádření jejich děl a předháněli se i v různých inovativních technikách. Jak hnutí rostlo vytvářelo si postupně i svůj vlastní slovník. Například slova „bomb, hit and kill“ (bomba, úder a zabití) byla synonyma pro sprejování a kopírování prací ostatních autorů se označovalo jako „bite“ (kousnutí, kousat). [4] Veřejnost pobouřená tímto hnutím, naléhala na místní úřady, aby postupovaly proti graffiti tvůrcům tvrději, což dokonce vyústilo například v zákaz prodeje barev ve spreji nezletilým. Vzhledem k tvrdým postihům za jejich ilegální tvorbu se umělci začali stahovat ještě více do anonymity. V té době však nebyli jediní autoři, kdo si svá díla dokumentovali a k pozitivnějšímu vnímání této subkultury přispěli fotografové

Martha Cooperová a Henry Chalfant, jejichž kniha *Subway art*, vydaná v 80. letech se stala první významnou publikací věnovanou vlakovému graffiti.

Greg, 1979, New York [2]

Nebyli však jediní, například Craig Castleman vydává roku 1982 „*Getting up, Subway Graffiti in New York*“, sérii rozhovorů a příběhů o těchto mladých umělců, nebo dokument *Style Wars*, od již zmiňovaného spoluautora *Subway art* Henryho Chalfanta. Na obrázku níže můžeme vidět konkrétně dílo umělce přezdívaného Crime 79, autor popisuje toto dílo jednoduchou otázkou „*Kdo může ve světě plném nespravedlnosti, chamtivosti a nekonečné války tvrdit, že se vandalové mýlí?*“ [5]

Vandalismus, Crime 79, 1980, New York [3]

Tato díla se stala inspirací pro celé nové generace tvůrců graffiti a stávají se základními stavebními kameny tohoto životního stylu. Graffiti už přestává být jen touhou po zviditelnění se, ale začíná se vyvíjet z rukou teenagerů do různých nových uměleckých forem, reflektujících především politicko-spoolečenské konflikty. Termín street art (*neograffiti, postgraffiti*), neboli vizuální umění tvořené na veřejných místech, získává na popularitě zejména v 80. letech 20. století, jako jakási odnož původního graffiti. „Ačkoli street art vděčí za část své slávy tomuto druhu uměleckého vyjádření, je to samo o sobě úžasná umělecká forma a je úžasné sledovat vývoj a rozmanitost pouličního umění ve 21. století. Například šablony byly součástí historie paralelně s graffiti a byly nádobami na společensko-politický aktivismus pro ty, kdo jsou u moci, a ještě více pro ty, kteří se postavili na odpor.“ [3]. K rozmachu street artu přispělo také především rozhodnutí některých měst vytvořit pro umělce legální plochy, kde by mohli svá díla realizovat. To přineslo nové nahlížení na pouliční tvorbu, umělci se semkli, byli otevřenější a raději spolupracovali, než aby proti sobě bojovali. Využili veřejných prostranství jako galerii pod širým nebem, kde by mohli i dosáhnout slávy a proslulosti. Veřejné mínění se také naladilo více pozitivně, umělci vytvářeli díla vizuálně přitažlivější, nápisy ustupovaly a díla se spíše podobala například komiksům, začali se rozvíjet nové formy jako nálepky, plakáty, šablony a mozaiky. Řada tvůrců vycházela ze základů klasického výtvarného umění, ilustrace a grafiky a to jejich tvorbě dodávalo umělečtějšího pojetí. Spojené státy přestávají ve street artu dominovat a toto hnutí se postupně rozšiřuje i do měst evropských, a to především do Londýna a Paříže. Tento otevřenější přístup přiměl některé galerie a sběratele začít street art právem respektovat a začali se pořádat dokonce prohlídky po městech za těmi nejlepšími díly. Pouliční syrovost se tak začala etablovat do vyšších uměleckých kruhů. [1]

Sleeping man, Blek le Rat, 1989 [4]

„Dnes je street art etablovanou uměleckou formou, jejíž tvorbou si umělci vydělávají na živobytí a dostávají za ni různá ocenění. Většina z nich musela na svou pozici tvrdě pracovat, obětovat život umění a věřit v jeho smysl. Galerie a sběratelé mají o jejich díla zájem, uvědomují si umělecký potenciál celého hnutí a často je přiřazují k pop artu.“ [6] V dnešní době můžeme pozorovat, jak street art proniká do dalších uměleckých oborů a vzniká spousta uměleckých děl či designů inspirovaných street artem, neřadila bych však street art přímo k jiným uměleckým hnutím, a to už ze samotné podstaty a názvu – pouliční umění je tvořeno výhradně ve veřejných prostorech, vše co se dostává do interiéru, pak můžeme nazývat už jen inspirací street artem. Street art je ovšem ještě relativně mladou uměleckou formou a neustále se mění a vyvíjí.

2.2 Street art - světoví představitelé

Pojďme se opět ale vrátit trochu v čase a představit si pár významných umělců, kteří svými díly přispěli k oddělení k rozvoji street artu a jeho oddělení se od graffiti. V New Yorku koncem 70. let začali na ulici tvořit hned dva dnes již kultovní autoři 20. století.

2.2.1 Keith Haring

Prvním z nich byl mladík z New Yorku jménem Keith Haring. Narodil se v roce 1958 v americkém městě Readingu ve státě Pensylvánie a už jako malý chlapec rád maloval komiksy. Proto se také rozhodl svůj talent dále rozvíjet a studovat grafický design na pittsburské Ivy School of Professional Art a School of Visual Art v jemu osudném New Yorku. Právě toto město ho inspirovalo v jeho tvorbě, a tak tradiční umělecké vzdělání zavrhl a rozhodl se věnovat graffiti. Ale místo klasického užití písmen si vyvinul vlastní osobitý styl kresby a jednoduchou linkou zobrazoval lidi a zvířata. Začal v New Yorkském metru vyplňovat černé reklamní tabule svými kresbami, kterých si kromě cestujících začali všímat také reklamní agentury a galerie. Haring však nedovolil, aby se jeho díla vzdálila od obyčejných diváků a svá díla dále vystavoval výhradně na veřejných místech. První jeho výstava se uskutečnila až v roce 1981. [7]

Keith Haring, 1975 [5]

„Linky mohou být nakresleny nebo vytaženy nebo napsány nebo načmárány, nebo v dnešní době stříkány z plechovky. Haringova linka je něco jiného. Vypadá trochu jako rytá čára nebo tvarovaná čára, ale není to ani jedna z nich. Je to vyřezaná čára jako ta, kterou vyrobil člověk, když ji poprvé použil, aby ve vzduchu v zadní části jeskyně vyřízl, co chtěl.“ [8] S použitím prostých linek a symbolů se Haring vyjadřoval k sociálním problémům jako rasismus, drogy, sociální nespravedlnost. Dle jeho samotných slov: *„Nemohli jsme dělat buržoazní umění pro několik jedinců a ignorovat masy. Umění je tohle všechno, a proto pracuji v ulicích.“* Po celý život se věnoval veřejným projektům a vytvořil řadu nástěnných maleb například na zdech nemocnic či různých dětských zařízení. Haring umírá v roce 1990 v New Yorku na komplikace spojené s nemocí AIDS. [1]

Keith Haring, Crack is Wack, 1986 [6]

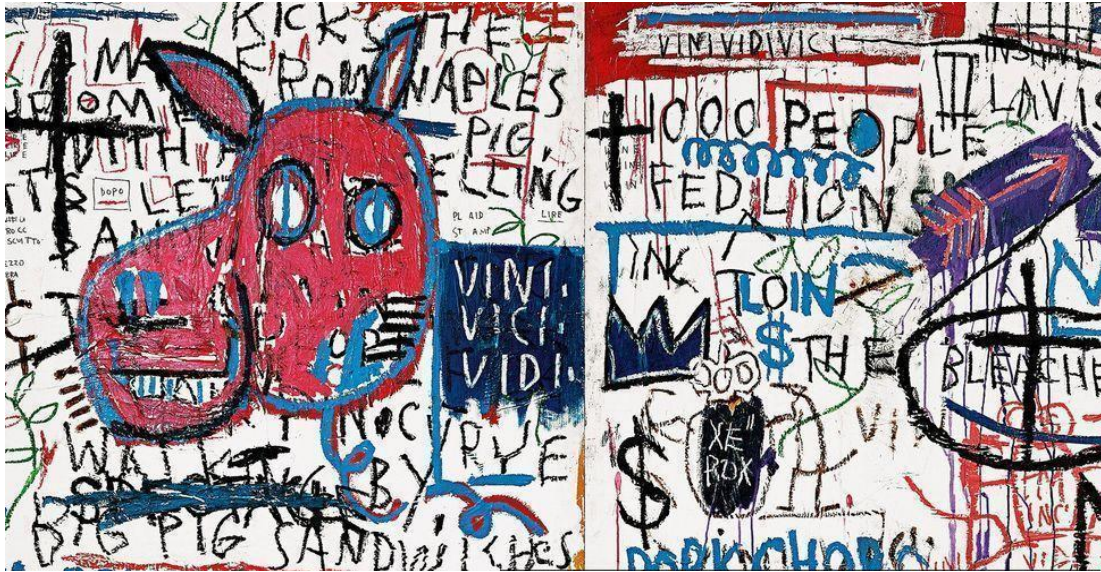
2.2.2 Jean-Michel Basquiat

Dalším významným autorem, který se realizoval koncem 70. let v ulicích New Yorku byl Jean-Michel Basquiat. Narodil se roku 1960 v Brooklynu. Byl blízkým přítelem již zmiňovaného Haringa a spolupracoval i s Andym Warholem. Keith Haring se o Basquiatovi raném díle vyjádřil takto: „ *Materiál, který jsem viděl na zdech, byl více poezií než graffiti. Byl druhem filozofických básní.*“ Jean-Michel se brzy etabloval se v uměleckých kruzích a přešel k tvorbě na plátně. Proto jej někteří nepovažují jako skutečného autora street artu, jeho vliv na toto hnutí ale nelze popřít. [9]

Jean-Michel Basquiat, 1985 [7]

Umělečtí kritici označili jeho malbu za neo-primitivní a neo-expresivní. Byl svou tvorbou řazen k jménům jako je Andy Warhol nebo Julian Schnabel. Basquiat ve svých živelných malbách reflektoval sprejerské subkultury a popkultury, inspiroval se také především černošskými kulturami a egyptskými nástěnnými malbami. To vše doplňoval svým výjimečným citem pro moderní umění. Jean-Michel Basquiat zemřel v roce 1988 ve svém ateliéru na předávkování heroinem. [9]

Man from Naples, Jean-Michel Basquiat, 1982 [8]

2.2.3 Banksy

Banksy je pseudonym asi nejznámějšího streetartového umělce vůbec. Údajně tvoří od 90. let minulého století. Jeho identita se i přes všechny pokusy nepodařila dodnes odhalit. Underground a anonymita jsou s ním naprosto spjaté. Dnes jsme si téměř jisti, že Banksy pochází z britského města Bristol a někteří tvrdí, že se zde narodil v roce 1973, on sám ale toto nikdy nepotvrdil. S graffiti údajně začal již začátkem 90. let, jeho reálné začátky se ale datují od výstavy v roce 2002 v Los Angeleské galerii 331/3. Kromě pro něj klasického šablonového graffiti se Banksy věnuje i režii a jeho film *Exit Through the Gift Shop* byl nominován na Oscara a dostal prestižní ocenění na filmovém festivalu Sundance. Věnoval se i tzv. performance art, kdy například v roce 2003 uspořádal v Londýnských jatkách výstavu nazvanou *Turf War*, kde pomaloval skutečná živá zvířata, což vyvolalo protesty ochránců zvířat, i když dodržel všechny předpisy.

[10]

Sám Banksy se o graffiti a street artové kultuře v knize *Wall and Piece* vyjadřuje takto. *“Lidé v zajetí velkoměsta nechápu graffiti, protože si myslí, že na existenci nemá právo nic, co nepřináší zisk, takže jejich názor nemá žádný význam. Říkají, že graffiti lidi děsí a že jde o symbol úpadku společnosti. Co ale opravdu ničí charakter našeho prostředí, jsou velké firmy, které vylepují hromady reklam na domy a autobusy a snaží se, abychom se cítili méněcenní, když si nekoupíme jejich výrobky a služby. Z některých lidí se stali policisté, protože chtějí, aby se svět stal lepším místem. Z jiných lidí jsou vandalové, protože si přejí, aby se svět stal lepším místem na pohled.”* [11]

Crayola Shooter, Banksy, 2010 [9]

V jeho dílech se objevují náměty jako krysy, děti, policisté, stáří lidé, vojáci a především jeho vize světa jako je existencialismus, pacifismus, antiautoritářství, antifašismus a antikapitalismus, anarchismus a svobodomyšlnost. V současnosti jsou jeho díla často renovována a snímána, dokonce odřezávána ze zdí a prodávána majitelům galerií nebo na aukcích za astronomické ceny. Jeho obdivovatelé po celém světě střeží nejen zdi, na kterých

se umělec podepsal ale i celé ulice, dětská hřiště a všechna další místa, kde zanechal své stopy. Mezi jeho fanoušky patří také spousta světových celebrit jako je např. Kate Moss, Brad Pitt a Angelina Jolie, kteří utratili miliony dolarů na záchranu jeho děl. Někteří kritici ho také nazývají britským Andyem Warholem, k tomu se ale sám Banksy staví takto: *“Já že jsem britský Andy Warhol? Tomu říkám lenost myšlení. Jakoby neměli nic lepšího na práci.”* [11]

Sneezing Woman, Banksy, 2020 [10]

2.3 Street art - čeští představitelé

Za počátky tohoto uměleckého směru v Česku se považuje porevoluční období. Můžeme ale narazit na některé fenomény, které se objevují, již v před Sametovou revolucí, jako je například Lennonova zeď v Praze nebo latrinálie “Servít, je vůl.” Oba mají počátky v 60. letech 20. století.

Lennonova zeď dostala své pojmenování v roce 1980 po činu neznámé osoby, která po smrti zpěváka kapely Beatles Johna Lennona, využila prázdné kamenné desky k vytvoření spontánního Lennonova náhrobku. Lidé na toto místo začali nosit svíčky a květiny a postupně se začali na zdi objevovat různé úryvky zpěvákových textů a graffiti. Zeď byla poté přetřena na zelenou, zřejmě v souvislosti s přípravami sjezdu KSČ. Zeď poté začali lidé znovu přemalovávat, tentokrát ale nápisy s politickým odbojovým podtextem. [12]

Nápis “Servít je vůl” se začal původně objevovat na záchodcích fakulty stavební ČVUT. Profesor Radim Servít, proslulý svou přísností při zkoušení, se stal cílem recesistické akce studentů, která se však rozšířila až za hranice ČSSR. Nejznámější místa kam se nápis rozšířil, jsou například Eiffelova věž, stanice v New Yorkském metru, nádraží v Miláně nebo dokonce chodba do jídelny na sovětské polární stanici Mirnyj v Antarktidě. Tento pojem doslova zlidověl. [13]

2.3.1 Saon

Saon, Cheb, 2014 [11]

Tato čtyři písmena si zapamatuje snad každý, kdo zavítá do liberecké kotliny. Nápis Saon se totiž objevuje snad ve všech částech města na chytře umístěných, viditelných, ale těžko dostupných místech. Umělec tvořící pod tímto pseudonymem se ale nevěnuje jen street artovým aktivitám, ale taky urbexu. „Už odmalička mě bavilo lézt do starých baráků, prohrabovat smeřáky nebo zkoušet se dostat do zavřených továren,“ vzpomíná Saon. „Ještě dnes si pamatuju, jak jsme ve školce šli na vycházku do lesa a já tam nemohl odtrhnout oči od starých pařezů. Díval jsem se na tu spleť kořenů a představoval si různé mechanismy – trubky, strojní vybavení, zkrátka věci, které mě od té doby nepřestávají fascinovat. Postupem času jsem zjistil, že je to nejen něco, co mě baví, ale co je také součástí mého života a dokonce i jakousi životní filozofií.“ [14] Tato jeho záliba se promítá i do jeho tvorby, která je inspirovaná právě industriálními prvky a strojním vybavením.

Saon, Cavity, 2020 [12]

2.3.2 Timo

Timo, Neboj, 2017 [13]

Dalším mým oblíbeným českým street artovým umělcem je kreativec, tvořící pod pseudonymem Timo. Jedná se o brněnského umělce, který tvoří přibližně od roku 1997. Jeho tvorba se zabývá především typografií a na veřejná místa píše především krátké básničky, slogany nebo například chytře upravuje loga některých nadnárodních firem. Pod svá díla se umělec nepodepisuje, prozrazuje ho však jeho osobitý rukopis. Jeho známým dílem je nápis "Neboj." nad vstupem do tunelu pro pěší na trase Žižkov-Karlín, málokdo však ví, že toto dílo bylo vytvořeno na zakázku. Timo se své tvorbě nebojí reflektovat například české sociologické a politické problémy lehce sarkastickým, ale poetickým způsobem.

[15]

Timo, Bc & MBA, 2009 [13]

Timo, Prezident, 2015 [13]

2.3.3 Jakub Janovský

Kango Mortale, Jakub Janovský, 2007 [14]

Jakub Janovský je jeden z mála street artových umělců, který tvoří pod svým pravým jménem. Možná také protože patří mezi výrazné malíře mladé generace české výtvarné scény. Narodil se v roce 1984 v Jihlavě. V letech 2004–2010 studoval na Akademii výtvarného umění v Praze ateliér kresby. Tento autor je znám především svými expresivními kresbami, které jsou plné vypjatých emočních témat. Zároveň jsou jeho díla ale plná smyslu pro ironii, sarkasmus a černý humor. Jakub Janovský má zastoupení ve sbírkách Národní galerie v Praze a zúčastňuje se mezinárodních výstav. [16]

Prinčhorn, Jakub Janovský, 2009 [15]

2.4 STREET ART - TECHNIKY, TRENDY A MATERIÁLY

Tradiční street artové a graffiti umělci používají ke zhotovení svých děl především spreje a fixy, k tvorbě ale lze využít i spoustu jiných médií a technik, jako jsou například nálepky, šablonové graffiti, leptání do skla, mozaiky nebo různé jiné instalace. Většina autorů v dnešní době hledá různá nová média, aby se odlišili a užitkovávají například starou elektroniku či PET lahve. Samotný akt tvorby díla je prováděn spíše v noci, pokud se jedná o ilegální tvorbu. [17]

Samolepky

Samolepky jsou jednou ze základních a nejrozšířenějších technik pouličního umění. Jejich náročnost se pohybuje od těch nejjednodušších (stažení fotografie) až po složitější (vytvoření vlastního grafického návrhu a jeho realizaci). [17]

Šablony

Šablony jsou dalším oblíbeným médiem. Kvůli vyřezávání šablony a samotné instalaci do finálního prostředí je výroba poměrně složitější. Umělec může návrh realizovat tak, že si šablonu nakreslí a následně vyřeže nebo může využít některé počítačové programy jako například Adobe Illustrator a následně si je nechat vyřezat na plotterovém přístroji. Šablona se poté na určené místo aplikuje sprejem. [17]

Plakáty

Další velmi rozšířená technika a to nejen ve sféře street artu ale i například reklam. Street artové plakáty ale většinou nemají klasickou obdélníkovou podobu, ale přesně kopírují tvar zobrazovaného výjevu. Umělec si opět koncept buď graficky navrhne, nebo si ho předem nastříká na připravený papír. Plakáty se také od těch klasických liší velikostí, která je u těch street artových mnohonásobně vyšší. [17]

Mozaiky

Mozaiky jsou kvůli své náročnosti jedním z méně rozšířených médií. Jedná se o velmi tradiční techniku, která lidstvo doprovází už od dob antiky. Náročnou instalaci mozaiky většinou umělci řeší tak, že si mozaiku připraví doma na podložku a poté ji finálně umístí i s podložkou. [17]

Instalace

Instalace neboli objekty jsou asi nejkreativnější street artové médium. Jejich podoba není ničím omezena, záleží pouze na fantazii a zručnosti tvůrce. Umělci se většinou snaží o to aby, instalace byly jakousi součástí okolního prostředí. [17]

3 URBEX

“Popraskaný beton, slepá okna, prázdné monumentální prostory evokující zapomenutý chrám, pozůstatky dnes již nepochopitelných industriálních procesů. V každém městě existují ostrůvky zapomnění, kterým se chaos městského organismu již dávno vzdálil k obzoru zítřejšího dne. Člověk je náhle vystaven dvěma protikladným vjemům. Střetávají se tu dvě protichůdné skutečnosti, vysoký stupeň organizovanosti města a prvek rozkladu. Ty mohou vzbudit nejrůznější emoce. Třeba čirý úžas. Nebo pohnutí ducha k vznešenosti.

Jen se otevřít jejich volání, sejít z rušné ulice do postranní uličky, dojít až k periferii, protáhnout se nenápadnou mezerou, překonat zpuchřelý plot anebo prostě jen jít nepravděpodobným směrem - a ocitnete se v místech, která jsou cílem městských průzkumníků.” [18]

3.1 Urbex - historie

Logicky lze předpokládat, že průzkum zapomenutých příbytků a městských zákoutí je starý jako města sama. V období romantismu musela být tato lidská touha široce sdílená a silná, jak můžeme usuzovat např. z příběhů básníka Karla Hynka Máchy. Za prvního mučedníka urbexu je dodnes považován Philibert Aspairet, který se v roce 1976 ztratil při průzkumu pařížských katakomb a jeho tělo bylo nalezeno až o jedenáct let později. Od dávných dob je průzkum opuštěných objektů spojován s uměleckými pohnutkami. Pro návštěvu takových míst horovali především francouzští dadaisté. Skupina sčítající např. i takové osobnosti jako byl André Bretona a Tristan Tzara, popsala v roce 1921 možná vůbec první cílenou výpravu do zpustlého kostela St. Julien le Pauvre v Paříži. Masovější zábavou se urbex stal až v 80. letech 20. století, a to především vlivem nově zformované australské skupiny s názvem Cave Clan (sdružení pro průzkum městských jeskyní), jež inspirovala spoustu dalších nadšenců. Touha po dokumentaci a sdílení zážitků z urbexových výprav zapříčinila to, že fotografie se stala jejich nedílnou součástí. Od 90. let s masovým nástupem internetu se tyto

aktivity ještě více popularizují a urbexové reportáže dnes plní stránky novin či lifestylových časopisů. [19]

Rodinný dům u Turnova, 2020 [16]

3.2 URBEX - VLASTNÍ POZNATKY A ZKUŠENOSTI

Tato část bakalářské práce pojednává o mých vlastních zkušenostech a poznatcích z návštěv starých opuštěných objektů. Urbex se pro mne stal netradičním koníčkem, kterým si vyplňuji volný čas s přáteli. Při pohledu na opuštěné stavby jsem vždy pocítovala nutkání do nich vstoupit a zjistit, co se v jejich vnitřních prostorech skrývá. Podle mnohých je urbex nebezpečný, neslušný a trestný. V dnešní době se ale pro mnoho lidí stává spíše netradiční adrenalinovou zábavou. Po prvním odhodlání se proniknout do zakázaných prostor, jsem najednou plně podlehla této neobvyklé aktivitě. Při takovém průzkumu plně pracuje v těle adrenalin a občas mohou prostory působit až strašidelným dojmem. Cílem takzvaných urbexerů není opuštěné místo jakkoliv měnit, ničit nebo něco zachraňovat, ale pouze se snažit zdokumentovat a zachytit krásu zániku objektu a zbytky střípků všudypřítomné historie. Neměli by se do budov vloupat nebo si cokoli odnášet. Měli by ctít historii místa a také to, že objekt i když je

zdevastován, má pořád někde svého majitele a urbexer se tak nachází na cizím pozemku. Tyto zásady je třeba mít vždy na paměti. Především v současnosti, kdy urbex zažívá boom a stává se tak koníčkem tisíců lidí nejen v České republice. Větší zájem o tuto aktivitu, ale není pro budovy přínosem a vede k rychlejší devastaci staveb. Je totiž z psychologického hlediska dokázáno, že zanedbaná místa svádí lidi k jejich ještě většímu ničení. [19] Nehledě na to, že tato místa se často stávají útočišti pro drogově závislé a bezdomovce. Proto měl urbexer mít na paměti, že se může popřípadě dostat s někým do konfrontace a být na to patřičně připraven. Nezbytnou pomůckou urbexera jsou také ochranné rukavice a zakrytí obličeje, aby ho případně bylo co nejtěžší identifikovat.

Bývalý vojenský objekt, 2021 [16]

3.2.1 Bývalý statek na Šumavě

JZD, 2019 [16]

Bývalý statek Jednotného zemědělského družstva poblíž šumavského města Klatovy, který byl po revoluci vlastněn několika fyzickými osobami. Na první pohled se statek zdá celkem v dobrém stavu, ale to že není již několik let obydlený, prozrazují všudypřítomné pavučiny a prach v oknech. Vcházím tedy obrovským dvorem s rozpadlou psí boudou dovnitř do objektu. Bývalé krmelce a chovy dobytka dnes již zcela zarostla tráva, v kotcích se místo zvířat nacházejí jen odpadky a lahve. Postupujeme dále dovnitř do budovy, kde začínáme objevovat stopy po předchozích majitelích, avšak jiní návštěvníci se postarali o to, aby věci rozhodně nezůstaly na původních místech. Podlaha místnosti, která zřejmě kdysi byla určena jako skladiště, je nyní pokryta několika vrstvami různých papírů, novin a útržků z knih.

Kravín, 2019 [16]

Keramika, 2019 [16]

Rodinné fotografie, 2019 [16]

Další místnosti jsou plné přepravek s nejrůznějšími věcmi od keramiky až po farmaceutika. Vše působí dojmem, jakoby majitelé všechny věci zabalili a přichystali na stěhování, avšak už je nikdy nevyzvedli. Při bližším prozkoumání předmětů nacházíme dokonce i rodinné fotky s vystřihnutými osobami a informační dopis o exekčním zabavení statku. Do posledních místností statku již zatýká přes poškozenou střechu. V celém objektu je cítit zvláštní pochmurná atmosféra.

ONA, 2019 [16]

3.2.2 Opuštěná továrna na výrobu porcelánu

Dalším objektem je bývalá továrna na výrobu porcelánu na severu Čech. Jedná se o velmi rozsáhlý areál, který je nevyužitý cca od roku 2000, můžeme tu ale najít stopy po majitelích z období před rokem 1989. [20] Továrna na první pohled vypadá celkem zachovale. První patra továrny jsou zčásti zbavena vybavení, zůstala zde jen napůl vybavená recepce s archivy a starý automat na sodovku.

Recepce, 2020 [16]

V dalších patrech už začínáme objevovat výrobní haly a kanceláře, které mají zdi vytapetované podtácky a jsou plné socialistických propagandistických tiskovin. Prostory působí celkem zachovale, jsou však jako ve všech předchozích případech již převrácené naruby. Nacházíme zde šablony na výrobu písmen, různé upomínkové předměty ale i dokonce již zmíněné propagandistické tiskoviny. Nejvyšší patra budovy bohužel lehla popelem, proto se zde musíme pohybovat velice opatrně. Ale některé sklady naštěstí zůstaly netknuté a tak nacházíme i porcelánové zvonečky z výroby. Vracíme se zpět do přízemí a vstupujeme do prostor naproti recepci, kde se již nachází staré nefunkční pece a pár zvířecích ostatků.

Pivní kancelář, 2020 [16]

VŘSR, 2020 [16]

Hromada zvonečků, 2020 [16]

3.2.3 Bývalá oční klinika poblíž Machnína

Historická vila továrníka Kleinerta byla kdysi chloubou celého okolí. Za komunistického režimu ji poté začali využívat jako dětské oční sanatorium. Léčili se zde děti s těžkými očními vadami až do roku 1999. V tom roce byl areál prodán pro další lékařské a rehabilitační účely, ke kterým však nikdy nedošlo, protože nový vlastník údajně nesehnal investory. A tak se kdysi slavná vila v průběhu pár let proměnila v úplnou ruinu. [21]

Kleinertova vila, 2018 [16]

Kašna, 2018 [16]

Protentokrát je vstup do budovy opravdu nebezpečný. Stavba má velmi narušenou statiku a už na první pohled je vidět z poloviny zhroucená střecha. Přízemí budovy se zdá ještě stabilní, prostor je zcela vyklizený, zbyly zde jen nádherné malované stěny a honosná umyvadla. V dalších místnostech nacházíme stopy předchozích návštěvníků, očividně i bývalých pacientů sanatoria, protože na zdech zanechávají vyškrábané své vzpomínky na toto období. Horní patra budovy už jsou vysoce nestabilní, podlahy se propadávají a některé místnosti jsou zcela zasypány zhrouceným stropem.

Vestibul vily, Vendula Menšíková, 2018 [16]

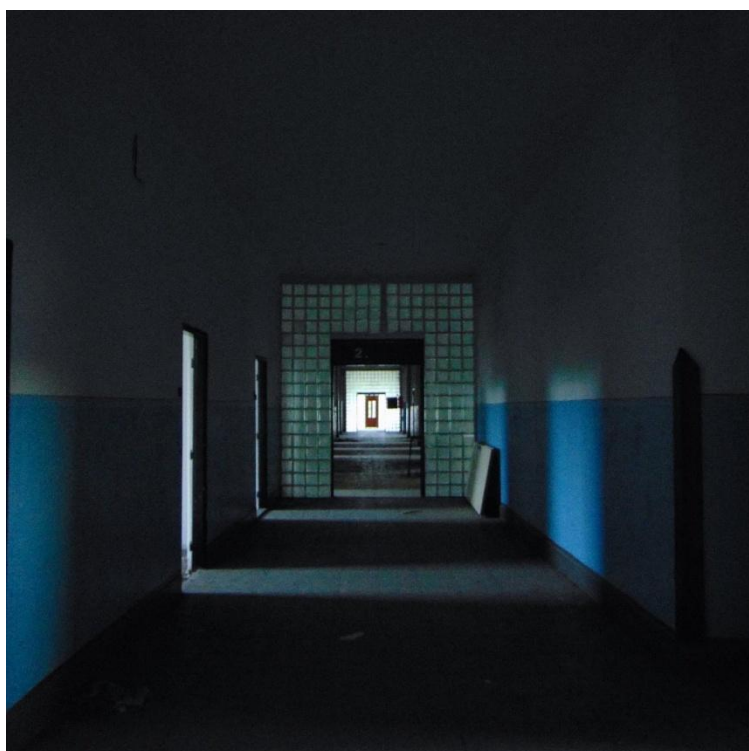

Nedobytný balkon, Vendula Menšíková, 2018 [16]

V roce 2019 město pozemek se zchátralým domem a dalšími 3 okolními domky odkoupilo od majitele zhruba za 2,8 milionů korun a plánovalo tak pozemky scelit. V současnosti je celý areál na prodej za 20 222 000 Kč i s přílehlým lesoparkem a dalšími pozemky. [22]

3.2.4 Opuštěné vojenské kasárny v blízkosti Vimperka

Jedním z mých nejčerstvějších urbexových zážitků je bývalý vojenský objekt v Šumavském pohraničí. Areál je velmi rozsáhlý a tvoří ho několik budov. Některé budovy jsou již ve vlastnictví soukromých osob a jsou přestavěny na rodinné domy. Většina budov v tomto areálu ale dále chátrá a stává se útočištěm pro místní lidi bez domova.

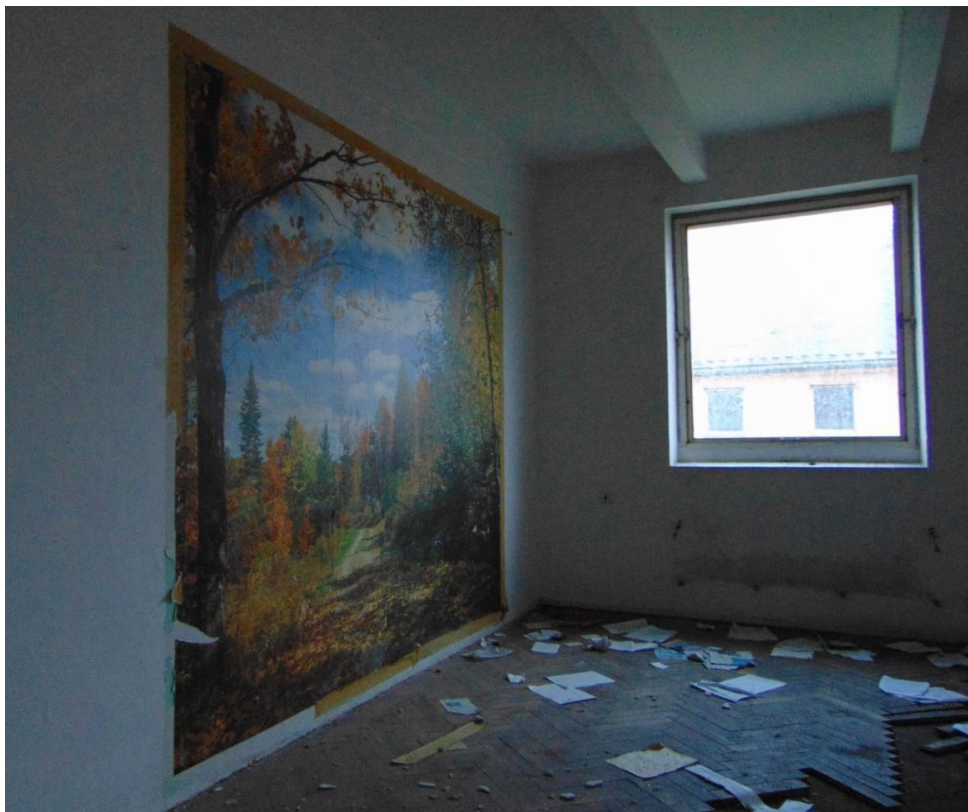

Modrá chodba, 2021 [16]

Česká armáda na tomto místě působila nepřetržitě od roku 1953 až do roku 2001. Zrušení této posádky bylo součástí redislokace armády. Naposledy zde působili příslušníci 2. průzkumného praporu a 2. protiletadlového oddílu české armády. Tito vojáci se mimo jiné zúčastnili mírových misí na území bývalé Jugoslávie. V roce 2003 přebralo armádní majetek město Vimperk a založilo společnost Městské služby, která měla po převodu zprostředkovat využití těchto objektů k rekreačním a kulturním účelům či bydlení a podnikání. [23]

Střídání stráží, 2021 [16]

Ložnice, 2021 [16]

Žádný z plánovaných projektů kromě rozprodání části pozemků pro soukromé účely, se zde však neuskutečnil a objekt dodnes chátrá.

Husitství, 2021 [16]

Tatra, 2021 [16]

4 Realizace oděvní kolekce

V této části popíši, jak probíhala výsledná realizace oděvní kolekce, od inspiračních zdrojů až po finální výrobky. Představím použité technologie a materiály, popíši barevnost a proces realizace výrobků od stříhového řešení až po finální zpracování.

4.1 Výtvarná koncepce

Samotná realizace mé bakalářské práce začala rešerší tématu a sběrem inspiračních podnětů, kterými pro mne byly například fotky a dojmy z opuštěných budov, ale i inspirace městskou kulturou a graffiti. Z těchto různých zdrojů, jsem poté začala tvořit inspirační koláže neboli moodboardy.

Moodboard STREET ART [17]

Velkou inspirací pro mne byla ať už přímo street artová díla, ale i celkem zdánlivě obyčejné tagy ve městech, vzkazy na toaletách nebo překreslené plakáty na zastávkách městské hromadné dopravy. Inspirace ale především pramenila z krás opuštěných objektů. Z loupajících se omítek, odkrývajících další skryté vrstvy, z přírodou deformovaných objektů, dávno zapomenutých předmětů a z celkových dojmů z těchto míst.

Moodboard URBEX [18]

Dále jsem pokračovala tvorbou materiálových zkoušek, s cílem deformovat materiál tak, aby vytvořil požadovanou strukturu. Zkoušky jsou z většiny realizované na ručním sublimačním lisu nastaveném na teplotu 180 stupňů Celsia. Experimentování mimo jiné spočívalo v zapékání materiálů s širokou škálou dalších předmětů, jako jsou například igelitové sáčky a různé plastové obaly, dráty či dokonce žilní náhrady. Dále jsem na materiály zkoušela kreslit a sprejovat nebo je samotné barvit za pomoci různých technik. Tato část tvůrčího procesu pro mne byla asi nejvíce inspirativní a kolekce se díky tak mohla více rozvíjet.

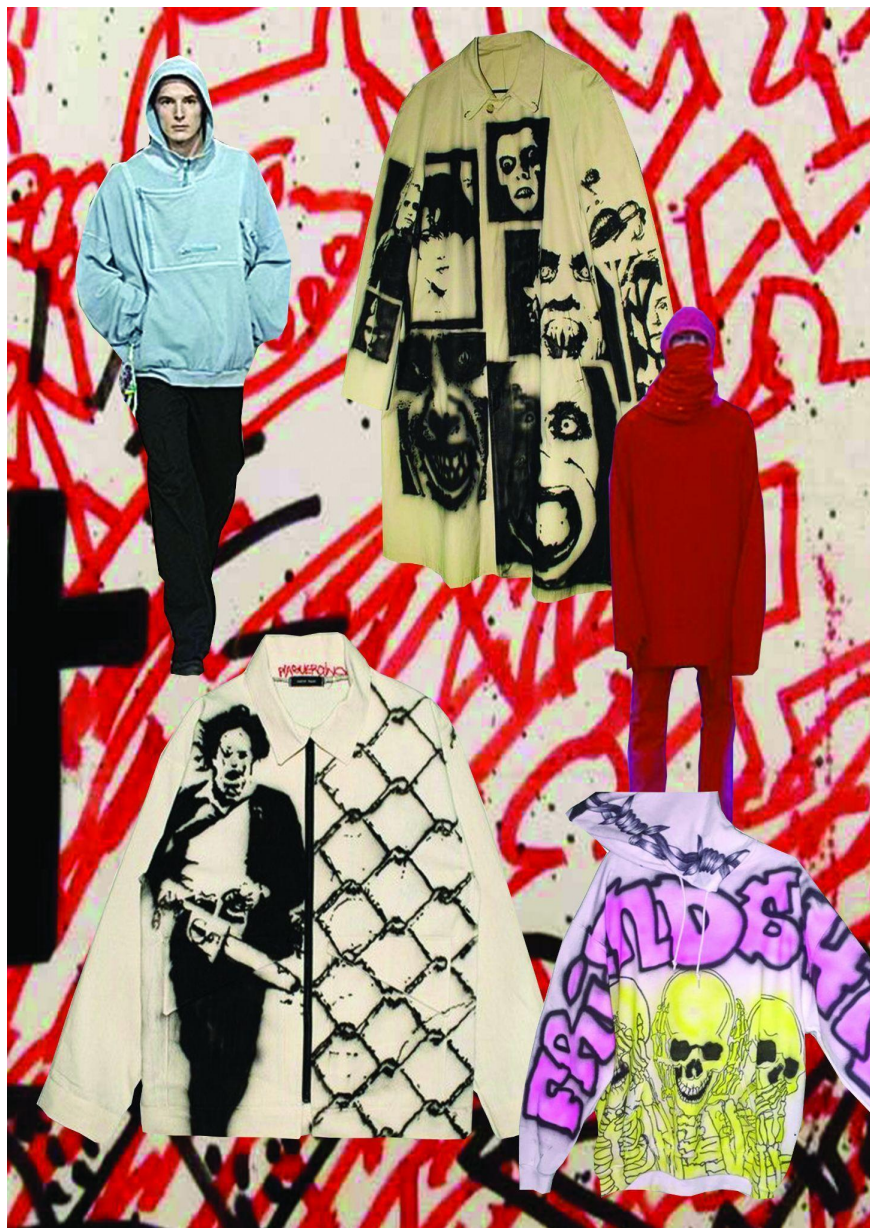

Materiálové zkoušky [18]

Při hledání tvarových řešení oděvů jsem dbala na nenositelné oversized siluety, zároveň ale měli oděvy nést stopy nositelných prvků, inspirovaných outdoorovým a sportovním oblečením. Při navrhování kolekce jsem také měla na paměti co možná největší zakrytí osobní identity, tak aby osoba nebyla rozpoznatelná a to především za pomoci zahalení obličeje a rukou.

Velkou inspirací byl pro mne při tvoření kolekce významný současný módní návrhář Raf Simons. A to především jeho kolekce podzim/zima 2001/2002 nazvaná Riot, Riot, Riot a kolekce jaro/léto 2002. Tyto na sebe navazující kolekce jsou plné právě mladistvé rebelie, touhy po svobodě a boje za ni. Zároveň se obě kolekce v současnosti staly základními pro dnešní tzv. street wearovou módu.

[24]

Moodboard ODĚV [19]

4.2 Vlastní návrhy textilií a oděvní kolekce

Při navrhování autorských textilií jsem využívala hlavně materiálové zkoušky zhotovené ve školní tiskařské dílně na sublimačním lisu. Sublimační lis je zařízení, kterým lze pomocí tepelného přenosu realizovat grafiku na různé druhy povrchů. [25] Tepelný přenos se dá ale také využít k mnoha jiným způsobům textilního zpracování jako je například spékání materiálů.

Nejprve jsem pracovala s různými typy materiálů, postupem času jsem ale využívala hlavně koženku. Tento materiál jsem využila kvůli jeho dobrým zpracovatelským vlastnostem při zahřátí. K deformaci a tvorbě struktur jsem využívala různé druhy igelitů a jiných plastových výrobků, dráty, noviny, bužírky a celou řadu dalších předmětů. Dalším materiálem, se kterým jsem pracovala, byli především pleteniny ve spojení s různými druhy igelitů, které jsem využila ke vzorování. Na tyto druhy materiálů jsem vyzkoušela také kresbu pomocí textilních fix a sprejování.

Vzorky textilií [20]

Materiálové zkoušky [20]

Materiálové zkoušky [20]

Vzorky textilií [20]

Návrhy oděvů vznikaly spolu s materiálovými zkouškami. Při navrhování základních siluet jsem dbala na velkolepost vrchních částí oděvů zhotovených ze strukturovaných materiálů. Některé z nich měly být zároveň doplněny výtvarnými prvky v podobě šablonového graffiti nebo psaní. Pánská kolekce měla od začátku zároveň částečně reflektovat některé outdoorové a sportovní prvky oděvů. Zároveň ale měli mít některé zvolené materiály v sobě jakýsi závan dob minulých. Proto jsem kabáty a bundy doplnila o kalhoty zhotovené z vlněných kostýmových látek a manšestru. Abych docílila částečného zahalení tváře, rozhodla jsem se kolekci doplnit o mikiny oversized střihu s vymodelovanými kapucemi. Barevnost kolekce se odvíjí z různých podnětů, které jsem získávala během urbexových výletů.

Linie kolekce [20]

Šablona pro graffiti [20]

Finální ilustrace oděvní kolekce [20]

4.3 Použité technologie a materiály

V následující kapitole popíši, jaké jsou v bakalářské práci použity materiály a za pomoci jakých technologií byly realizovány.

4.3.1 Materiály

Koženka. Syntetická kůže neboli koženka je dvouvrstvý materiál. Podkladový materiál tvoří především tkaniny a pleteniny, ale i netkané textilie. Na tento materiál se nanáší vrstva krycí, která je zhotovená především z polyvinylchloridu (PVC) nebo polyuretanu (PU) spolu s PVC. Tyto materiály mají takovou výhodu,

že mohou být vyrobeny s různými povrchovými úpravami jako je například lakování nebo různé vzory a barvy. Syntetické kůže nesnáší dobře chemikálie. Většina čistících prostředků s obsahem chemikálií materiál rozpustí a snižuje tak jeho životnost. K čištění není vhodné používat ani přípravky pro čištění pravé kůže. Vzhledem k vysoké voděodolnosti těchto materiálů je nejvýhodnější využít k čištění koženky pouze vodu nebo některé druhy jemných saponátů. [26]

Pleteniny. Pletenina je plošný textilní útvar, která vzniká vzájemným provázáním jedné nitě ve formě oček uspořádaných do sloupků a řádků. Pletenina vzniká součinností nástrojů pletacího stroje a to především pletacích jehel. Výhody pletařské technologie spočívají především v tvarovatelnosti výrobku a minimalizaci odpadu při výrobě. Pleteniny můžeme z hlediska technologie výroby rozdělit na zátažné a osnovní. V diplomové práci jsou použity především pleteniny osnovní, zejména tzv. osnovní plyš, kdy jednolící vazba tvoří základ pro plyšovou pleteninu na rubní straně. Dále jsou zastoupeny osnovní pleteniny jednolící a oboulící. [27]

Tkaniny. Tkanina je plošný textilní útvar, který vzniká vzájemným provázáním dvou na sebe kolmých soustav nití. Podélná soustava je osnova, příčná se nazývá útek. Vazba tkaniny je způsob vzájemného provázání nití. Vazba je důležitá pro konstrukci textilie, vzor, vzhled i vlastnosti požadovaného materiálu. V diplomové práci jsou využity především bavlnářské a vlnářské tkaniny, jako je například manšestr, prací kord nebo vlnářské materiály oblekového charakteru. [27]

4.3.2 Technologie

Sublimační tisk. Sublimační tisk je přenosová technologie. Její podstata spočívá v nanešení speciálního sublimačního inkoustu na přenosový papír, který se pak následně natiskne na textilii pomocí termolisu či kalandru. Pigment zahřátím mění své skupenství v plynné a pronikne tak mikro-póry do struktury materiálu a po ochlazení je zafixován. Teplota transferových přístrojů bývá většinou kolem

170 °C. Pro sublimační tisk je nejvhodnější použít materiály vyrobené ze 100% polyesteru. Lze také ale využít směsi bavlny a polyesteru, či jiné materiály vyrobené převážně z umělých vláken. Výhody této přenosové technologie spočívají například v tom, že je tisk neznatelný na omak a má extrémní odolnost vůči oděru a chemickým látkám. Výrobky realizované pomocí této metody lze prát a chemicky čistit. Sublimace ale nezaručuje 100% identickou shodu s původní barevností návrhu v digitální podobě. Některé tiskárny nejsou schopny reprodukovat všechny barvy, které dokáže zobrazit monitor. V sublimaci se nepoužívá inkoust bílé barvy, bílá barva tudíž vždy závisí na bělosti materiálu. Pro srovnání bělosti si k materiálu můžeme přiložit list křídového papíru. [25]

V oděvní kolekci je tato technologie využita jako podkladový materiál, který jsem po natisknutí spekla pomocí igelitů s koženkou. Stejného principu nahřívání materiálů jsem využila při tvorbě autorských textilií, kdy jsem pomocí ručního termolisu tavnila některé materiály nebo je různě spékala. Některé druhy igelitů pronikly do struktury materiálu podobně jako sublimační tisk. Vyzkoušela jsem si tisknout přes transferový papír i na samotné igelity. Dále jsem jsem využívala igelity k tvarování materiálů, tak že jsem vybranou textilií spolu s igelitem vložila do zahřátého termolisu na dobu 40 vteřin. Po roztavení jsem materiály za horka ještě vytvarovala a v chladu nechala zafixovat. Některé igelity se zapekli přímo do struktury materiálu. Pracovala jsem i například s dráty a pečícím papírem, který jsem si dopředu vytvarovala podle požadovaného tvaru, a poté společně s textilií zahřála a obtiskla.

Sprejování. Barva je ve spreji distribuována k trysce pomocí hadičky, která vede ke dnu, kde nabírá barvu. Stlačením vzduchu poté barva proudí přes trysku ven. Proto je potřeba mít sprej vždy v ideální vodorovné poloze, abychom eliminovali například tzv. prskání barvy. Sprejovaný předmět je vhodné umístit do výšky. Vymezíme si pomocí krycích pásek a krycích folií plochu, kterou budeme chtít nasprejovat, před použitím, ale musíme barvu pořádně protřepat. Pro dosažení lepších výsledků se doporučuje materiál nejprve nasprejovat základovou barvou.

[28]

4.4 Realizace vybraných materiálů

Následující část diplomové práce pojednává o realizaci vybraných návrhů od výroby autorských textilií až po finální zhotovení oděvů. Kapitola obsahuje i technickou dokumentaci oděvní kolekce.

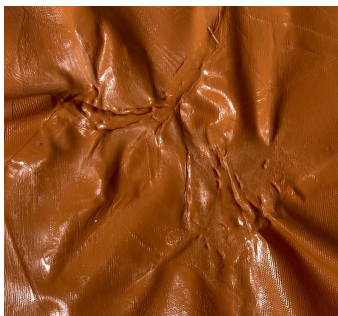
Prací symboly pro údržbu kolekce [20]

4.4.1 Model č. 1

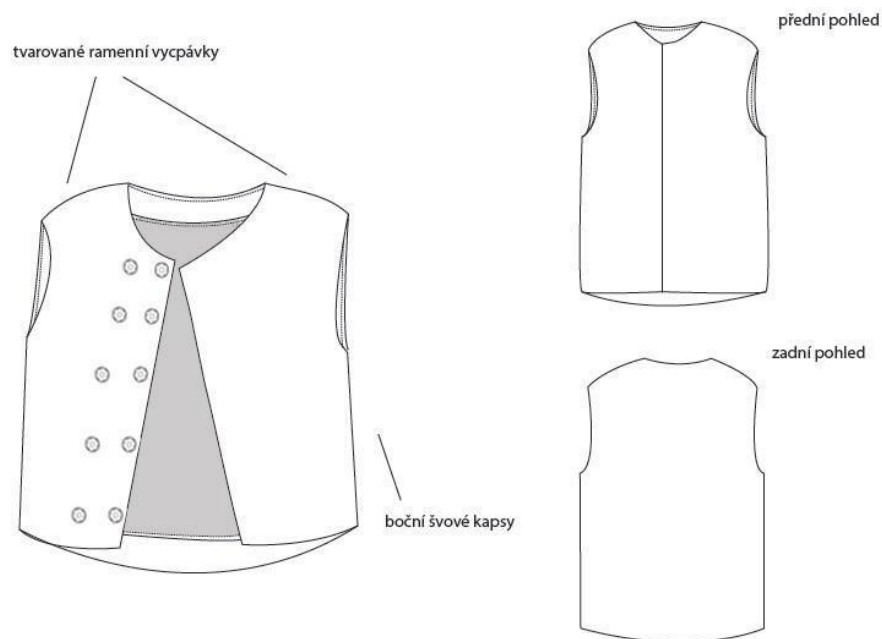
Oděvní ilustrace č. 1 [21]

Vesta je vyrobená z koženky okrové barvy s vysokým leskem. Spodní vrstvu tvoří jemná osnovní jednolící pletenina bílé barvy vyrobená z polyesteru. Vrchní vrstva je upravena lakováním. Složení textilie je 70% polyuretan a 30% polyester. Plošná hmotnost textilie na metr čtvereční je 450 gramů. Původní šířka textilie byla 140 cm. Vestu nelze prát ani chemicky čistit. Svým střihem a strukturovaným materiál je vesta spíše oděvním artefaktem než předmětem určeným ke každodennímu nošení. Podšívka vesty je zhotovena z jemného černého pracího kordu. Prací kord je bavlnářská vlasová tkanina s podélnými jemnými proužky. Materiálové složení textilie je 100% bavlna a váha materiálu je 145 g/m². Šíře materiálu na podšívkování je 140 cm. Vesta je volného pánského střihu se švovými kapsami v bočních švech a individuálně tvarovanými vycpávkami v ramenou, které jsou bodově ručně přišity. Podsádky vesty jsou vyztuženy netkanou textilií s pojivem. Vesta se zapíná stiskacími našivacími patenty.

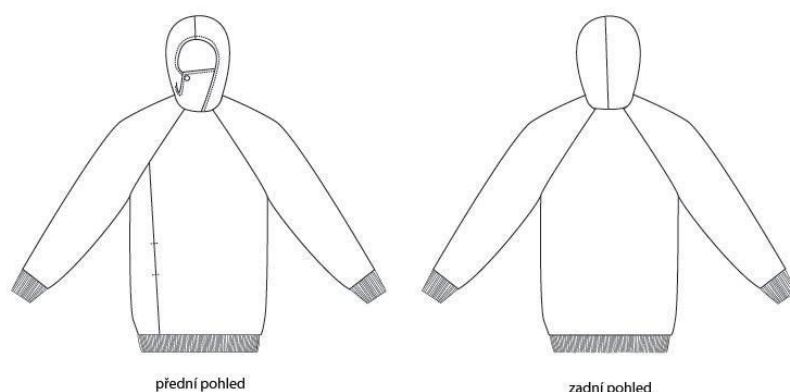
Materiálový vzorek [20]

Autorsky zpracovaný materiál na vestu je vyroben ve školní dílně za pomoci termolisu. Materiál byl zahřán na teplotu 180 °C spolu s igelity a po zahřátí na některých místech ručně vytvarován. Zakrytím materiálu igelity, se mi podařilo zachovat jeho lesk. Na zadním díle vesty je opět využita tato technologie, tentokrát ve spojitosti s graffiti šablonou, kterou jsem vložila spolu s textilií do přenosového zařízení. Materiál, který nebyl zakryt šablonou jsem opět překryla igelitem, a tak jsem docílila kontrastu mezi vyraženou strukturou šablony a původním leskem koženky. Vyraženou strukturu jsem poté pomocí šablony posprejovala. Jako podkladovou vrstvu jsem nanasla křídový sprej, abych docílila efektu rozpraskaného pozadí. Poté jsem nanášela další požadované vrstvy a kontury. Vše jsem ještě doplnila ruční kresbou.

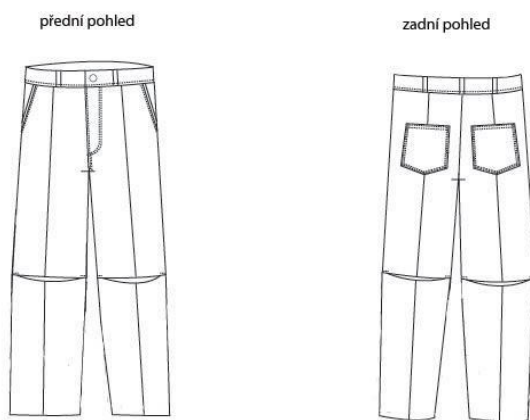
Technický náčrt, Vesta - model č. 1 [20]

Mikina je volné pánské siluety s raglánovými rukávy a členěním. Zhotovena je z plyšové osnovní pleteniny světle fialové barvy s plyšovou vazbou na rubové straně. Materiál je vyroben z 95% recyklovatelné bavlny a 5% elastanu. Šíře materiálu je 150 cm a váha 225 g/m². Tento materiál jsem ještě v pračce dobarvovala za pomoci k tomu vhodných chemických barviv, abych dosáhla uspokojivého barevného výsledku. Mikinu je možné prát v pračce na 30° i chemicky čistit. Žehlit lze výrobek s teplotou do 110 °C. Mikina je na předním díle členěná. V členicím švu je umístěna švová kapsa. Kapuce mikiny je stříhu od modelovaného na figuríně. Pravou část kapuci tvoří překryt zapravený stiskacím nýtovacím knoflíkem.

Technický nákres, Mikina - model č. 1 [20]

Kalhoty jsou volného pánského střihu, zhotoveny z šedé oblekové tkaniny složené ze 100% vlny. Tkanina je dekorovaná jemným modrým a růžovým barevným snováním, takže vznikají jemné podélné pruhy. Plošná hmotnost tkaniny je 190 g/m² a šíře materiálu je 150 cm. Střihové řešení vychází z klasických pánských oblekových kalhot. Kalhoty nelze prát v pračce, lze je čistit pouze chemicky. Žehlení je možné za přiměřené teploty. Kalhoty jsou v kolenou přestřižené a nezapravené ani v dolním kraji, aby dostali modernější vzhled. Puky jsou na kalhotách odšité za 1 mm. Na zadním díle kalhot se nacházejí nakládané kapsy a na předním díle jsou použity kapsy klínové s rovně tvarovaným průhmatem. Kalhoty jsou zapínány zdrhovadlem. Pasový límeček je zapínán na knoflík a doplněn o poutka na opasek.

Technický nákres, Kalhoty - model č. 1 [20]

4.4.2 Model č. 2

Návrh model č.2

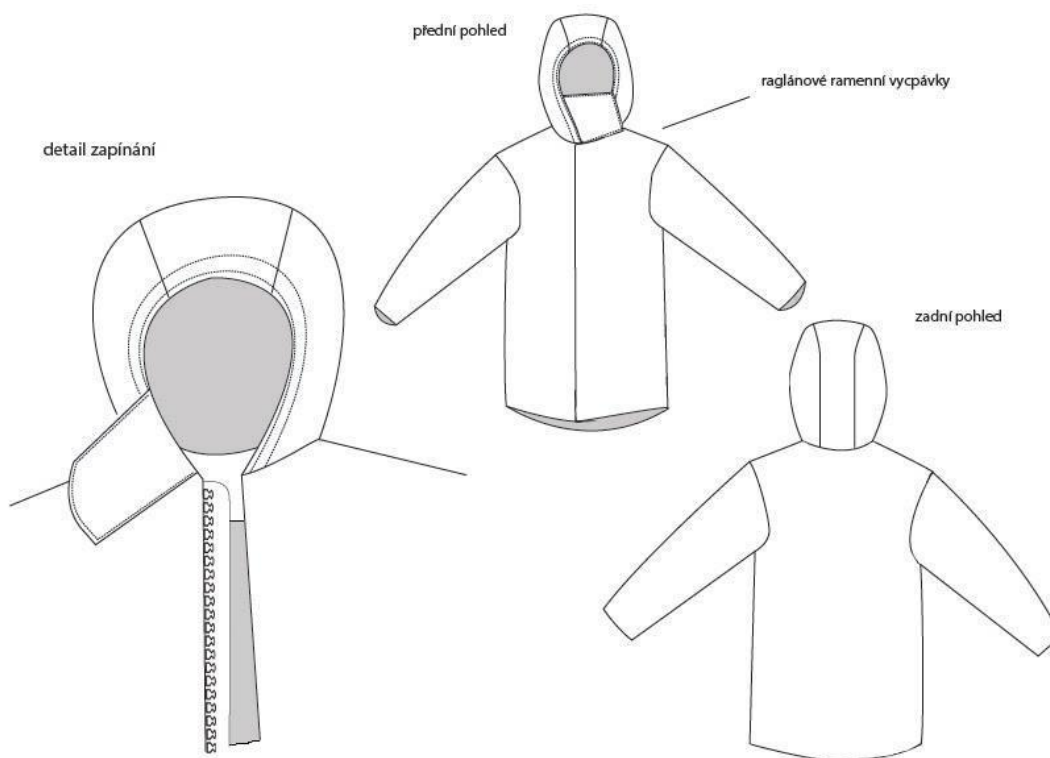
Materiál na bundu je zhotoven hned z několika různých materiálů. Prvním z nich je koženka použitá v předchozím modelu, igelitových polyesterových pytlů černé barvy a tkaniny vyrobené ze syntetických materiálů, jež nese obchodní název softshell. Zvolená tkanina je složená ze třech vrstev. Svrchní vrstvu tvoří hustě tkaná elastická tkanina se zvýšenou odolností proti oděru. Vnitřní tvoří příjemná flísová vrstva, která efektivně transportuje ven vlhkost. Tento materiál je velice vhodný na sportovní oděvy. Složení tohoto materiálu je 95% polyester a 5% elastan. Šíře materiálu je 144 cm a jeho hmotnost je 315 g/m². Podšívkový materiál bundy tvoří tmavě zelená sametová tkanina. Materiálové složení podšívky je 100% polyester. Šíře materiálu je 140 cm a váha 180 g/m². Bunda je volného pánského střihu s členěnou kapucí doplněnou nákytem a raglánovými ramenními vycpávkami. Podsádky bundy jsou podlepené netkanou textilií s pojivem. Bunda má zapínání na zdrhovadlo s podkrytem a nákytem. Nákyt kapuci se zapíná na spínací nýtovací knoflík.

Materiálový vzorek [20]

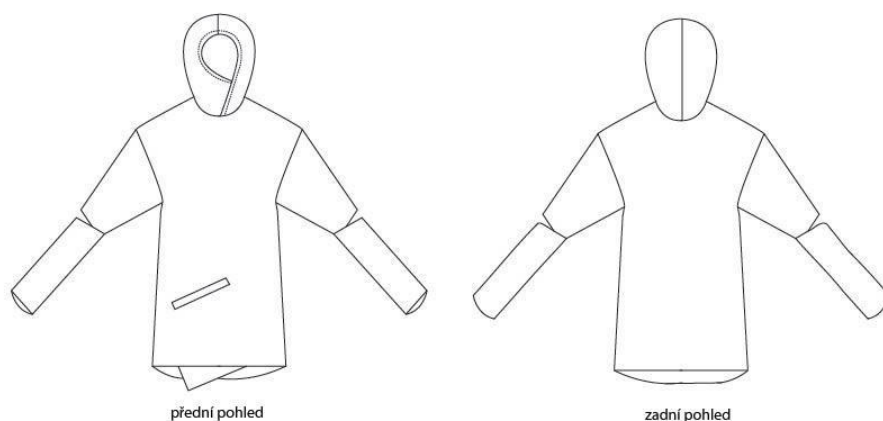
Výsledná textilie použita pro výrobu bundy je tedy tvořena třemi různými druhy materiálů. Jako podkladovou vrstvu jsem použila softshellový materiál, na který jsem předem pomocí sublimační technologie transferovala svůj grafický návrh. Poté jsem na tento materiál pokládala vrstvy černých igelitů a koženky, tak aby výsledně tvořili strukturu opadané omítky. Koženku jsem místy ještě z rubové strany obalila potravinovou fólií pro lepší spečení materiálů. Z lící strany jsem na koženku pokládala průhledné folie, tak aby teplota neponičila lesk koženky. Navrh toho jsem přidala vytvarovaný pečící papír, tak aby vytvořil strukturu z líce

koženky. Následně jsem takto poskládané materiály k sobě zapekla v termolisu nastaveném na teplotu 180 °C po dobu 60 vteřin.

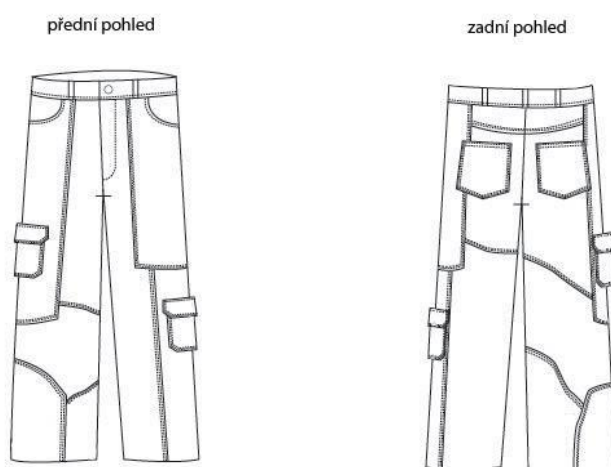
Technický nákres, Bunda - model č. 2 [20]

Pánská mikina je volné siluety s vymodelovanou kapucí a prostřiženou lištovou kapsou na předním díle. Materiál využitý na výrobu mikiny je zhotoven z 95% bavlny a 5% elastanu. Jedná se o osnovní jednolícni pleteninu. Váha tohoto materiálu je 250 g/m² a šíře je 150 cm. Kapesní váček u lištové kapsy na předním díle je zhotoven z jemného pracího kordu okrové barvy. Kapuce je na jedné straně záměrně prodloužena, tak aby vytvářela překrytí.

Technický nákres, Mikina - model č. 2 [20]

Kalhoty jsou outdoorového střihu s rozšířenými nohavicemi, doplněné o nakládané kapsy s patkou. Jako materiál na výrobu kalhot byl použit manšestr, o složení 100% bavlna. Váha materiálu je 280 g/m² a šíře je 144 cm. Jedná se tedy o bavlnářskou tkaninu s vlasem, která tvoří podélné plastické pruhy. Tkanina má jednu osnovu z jemných přízí a dvojí útek. Jeden útek je vazný a druhý je po utkání rozřezán. Kalhoty jsou členěné a švy jsou záměrně nezapravené, tak aby vytvářely otrhaný dojem. Na předních dílech kalhot jsou klínové kapsy s tvarovaným průhmatem a zadní díly zdobí kapsy nakládané. Kalhoty mají zapínání na zdrhovadlo a pasový límeček se zapíná na knoflík. Nechybí ani poutka na opasek.

Technický nákres, Kalhoty - model č. 2 [20]

4.4.3 Model č. 3

Oděvní ilustrace č. 3 [20]

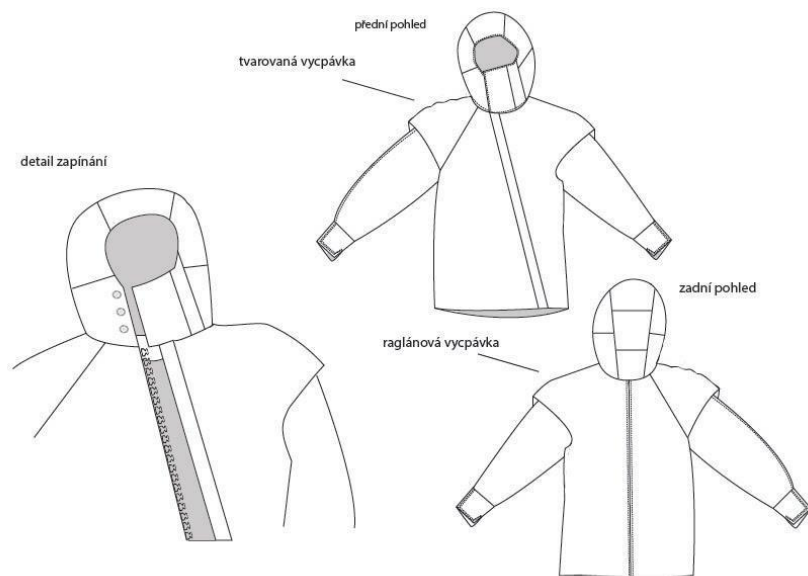
Pánská bunda oversized silueta je tvořena dvěma koženkami a semišem. První koženka má spodní vrstvu tvořenou osnovní jednobídní pleteninou a vrchní krycí vrstva je hnědé barvy a má matný lesk. Složení tohoto materiálu se skládá ze 100% PVC a má gramáž 400 g/m². Další použitou syntetickou kůží je koženka, jejíž podkladovou vrstvu tvoří tkanina a vrchní krycí vrstva je tmavě zelená. Materiál má složení 70% PU a 30% PVC. Jeho gramáž je 320 g/m². Dalšími použitými materiály jsou dva druhy semišů. Jeden je bez potisku tmavě hnědé barvy a posledním použitým materiálem je syntetický semiš se zvířecím vzorem. Na líčové straně má úpravu podobnou vzhledu koženky. Složení tohoto materiálu

je 90% polyester a 10% elastan. Váha materiálu je 300 g/m² a jeho šíře je 150 cm. Jako podšívkový materiál byl zvolen prací kord světle hnědé barvy. Bunda má asymetrické zapínání na zdrhovadlo s nákytem na předním díle a členěnou kapucí se zapínáním na našívací patenty. Bunda je asymetricky řešená. Levá strana průramku je střižena raglánovým členěním s podhrnutým dvojdílným rukávem s prošitím. Pravá strana je řešena klasicky pouze s prodloužením náramenice a podhrnutím rukávu, který je jednodílný. Bunda má na levé straně individuálně tvarovanou vycpávku a na pravé straně raglánovou. Rukávy u bundy jsou zakončeny prošívanými manžetami. Bunda je na zadním díle členěná a prošívaná.

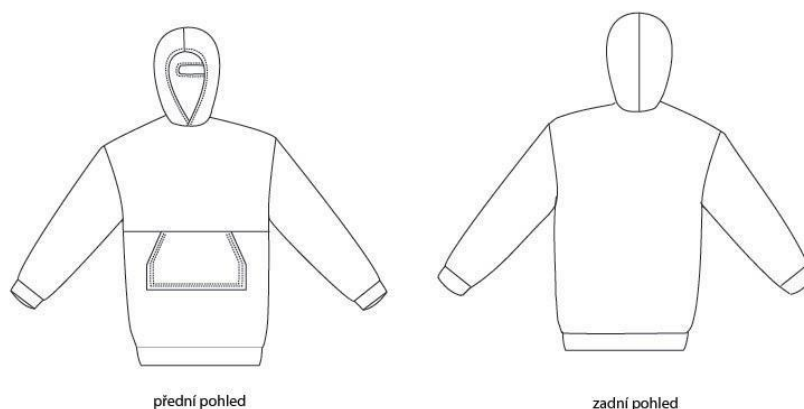
Materiálový vzorek [20]

Materiály na bundu byli opět autorsky zpracovány. Tmavě hnědou koženku jsem tvarovala pouze za pomoci pečícího papíru a termolisu. Tmavě zelenou koženku jsem tvarovala opět především pomocí igelitů. Vlastnosti této koženky, ale byli pro experimentování naprosto ideální. Umělá kůže měnila pod vysokou teplotou barvu a tak se mi povedlo vytvořit zajímavé barevné varianty. Semiše jsem poté také spékala s různými druhy igelitů a pak je zkoušela různě odtrhávat a vytvářet tak další struktury. Místy se igelit s látkou zcela zapekl a změnil barvu.

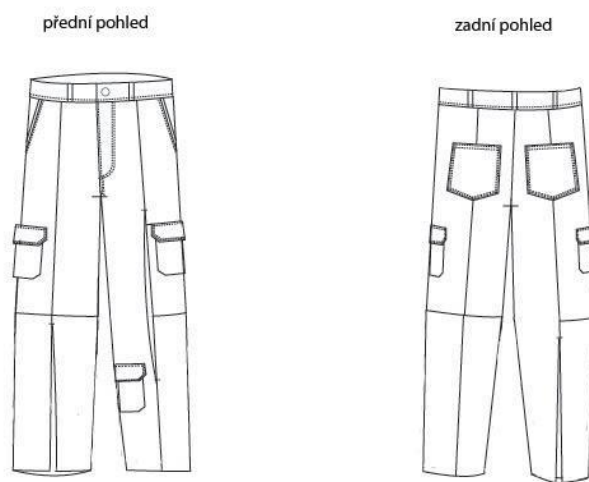
Technický náčrt, Bunda - model č.3 [20]

Mikina je volnější pánské siluety, členěná na předním díle. V členění je všitá nakládaná kapsa. Zhotovena je z plyšové osnovní pleteniny světle šedé barvy s plyšovou vazbou na rubové straně. Materiál je vyroben z 95% recyklovatelné bavlny a 5% elastanu. Šíře materiálu je 150 cm a váha 225 g/m². Kapuca mikiny je zapravena na jedné straně na stuhový uzávěr pro pohodlnější nošení. Dolní kraje a rukávy mikiny jsou zapraveny náplety šedé barvy.

Technický náčrt, Mikina - model č. 3 [20]

Kalhoty jsou klasického pánského střihu volnější siluety. Kalhoty jsou členěné a různě přestřižené s našitými nakládanými kapsami s patkou. Na předním díle se nacházejí klínové kapsy s rovným průhmatem a zadní díly doplňují kapsy nakládané. Jsou opět zhotoveny z oblekové vlněné látky a jsou dobarvené do tmavě zelené. Vzor na kalhotech tvoří káro. Dolní kraje a některé švy jsou nezapraveny, tak aby dostali otrhaný vzhled. Zapínání kalhot je na zdrhovadlo a pasový límeček se zapíná na knoflík. Pasový límeček je též doplněn o poutka na opasek.

Technický nákres, Kalhoty - model č. 3

4.4.4 Model č. 4

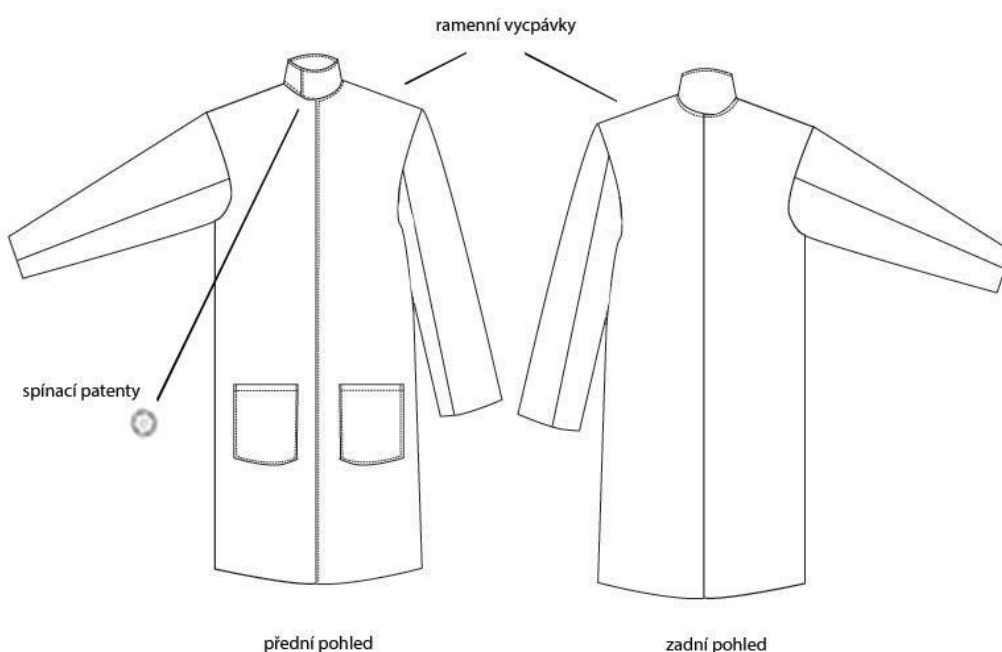
Oděvní ilustrace č.4 [21]

Pánský kabát je vyroben z autorsky zpracované tmavě zelené koženky, která má materiálové složení 100% PVC. Spodní vrstvu tvoří opět tenká osnovní pletenina. Šíře materiálu je 140 cm a jeho váha je 400 g/m². Jako podšívka byl pro kabát zvolen černý materiál sametového typu s vlasem. Kabát má na obou předních dílech nakládané kapsy a na zadním díle členění. Rukávy jsou dvoudílné hlaviceového typu. Průkrčník kabátu je zapraven vysokým stojáčkem s překrytem. Kabát má v ramennou klasické vycpávky do saka a je zapínán na stiskací našívací patenty.

Materiálový vzorek [20]

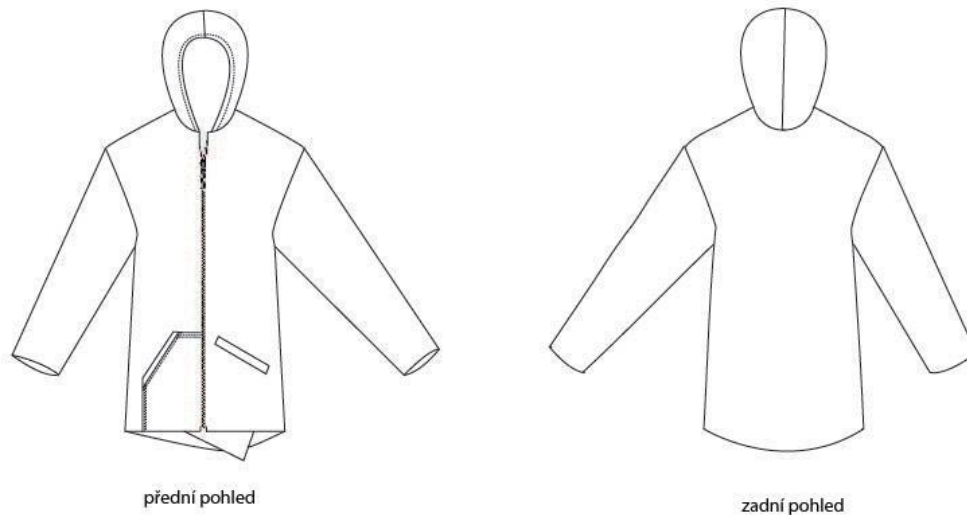
Materiál jsem opět zpracovala za pomoci igelitů a pečícího papíru tentokrát jsem k vytvoření struktur využila i různé druhy drátů, které jsem si dopředu vytvarovala do požadovaných tvarů. Někde jsem poté ještě kabát doplnila o ruční kresbu.

Technický nákres, Kabát - model č. 4 [20]

Mikina je pánského volného střihu s prodlouženými náramenicemi. Je realizovaná z žebrovaného úpletu s jemným vlasem složeného ze 100% polyesteru. Mikina se zapíná na zdrhovadlo na předním díle a je doplněna na levém předním díle o nakládanou kapsu. Na pravém přední díle se ve stejném

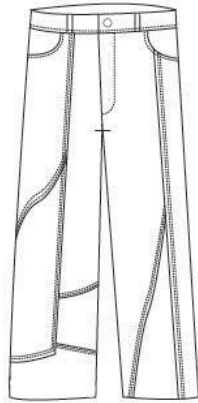
místě nachází kontrastní kapsa lištová. Kapesní váček této kapsy tvoří vlněná obleková látka šedé barvy. Rukávy ani dolní kraj mikiny nejsou zapravené a pletenina je záměrně potrhaná. Kapuce u mikiny je záměrně velice dlouhá, tak aby co nejvíce překrývala obličej.

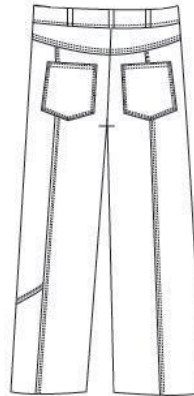
Technický nákres, Mikina - model č. 4 [20]

Kalhoty jsou opět pánského outdoorového střihu s členěním a klínovými kapsami s tvarovaným průhmatem na předních dílech. Na zadním díle se nachází kapsy nakládané a všité sedlo. Materiál použitý na kalhoty je bavlněný manšestr dobarvovaný v pračce. Kalhoty se mají zapínání na zdrhovadlo a pasový límec se zapíná na knoflík. Pasový límec je doplněn o poutka na opasek. Švy a dolní kraje kalhot nejsou zapraveny.

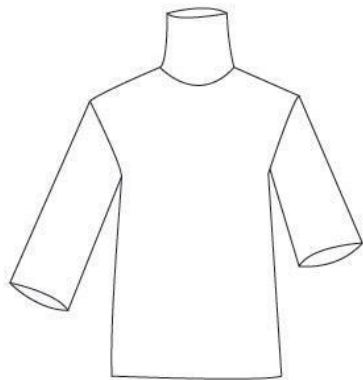
přední pohled

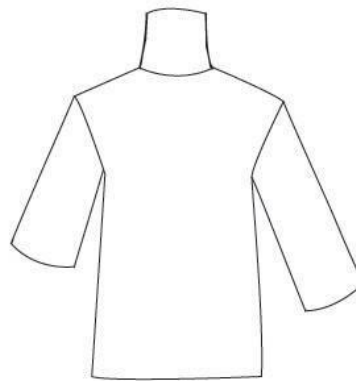
zadní pohled

Technický nákres, Kalhoty - model č.4

přední pohled

zadní pohled

Technický nákres, Triko - model č. 4 [20]

4.5 Fotodokumentace

Model č. [20]

Model č.1 [20]

Model č. 1 a 2 [20]

Model č. 2 [20]

Model č. 3 a 4 [20]

Model č. 3 [20]

Model č. 3 [20]

Model č. 3 [20]

Model č. 4 [20]

Model č. 4 [20]

5 Závěr

Mým cílem v této práci bylo reflektovat v oděvní kolekci některé mé subjektivní dojmy a pocity z urbexových výprav a zároveň se vyjádřit pomocí některých street artových médií. Toto téma jsem si zvolila, abych měla v praktické části co největší prostor pro experimentování. Proces tvorby kolekce mi přinesl mnoho nových poznatků a zkušeností.

V teoretické části jsem si rozšířila vědomosti v oblasti kultury pouličního umění a objevila některé nové street artové umělce, stejně tak jako v oblasti urbexových aktivit. Na základě rešerše tématu jsem získala nové podněty a tipy na výpravy.

V praktické části jsem objevila nové oblasti a techniky ve zpracování textilu a to nejen při vytváření materiálových zkoušek, ale i při samotném zpracování oděvů. Velkým množstvím zkoušek různých materiálů a technik, jsem nabyla spoustu podnětů a nápadů, které do budoucna rozhodně využiji. Právě tato část s experimentování pro mne byla částí nejkreativnější a nejzábavnější, i přesto že výsledně zvolené technologie na výrobu autorských textilií byli časově náročné a zdoluhavé.

Výstupem je pánská oděvní kolekce, která reflektuje mé subjektivní dojmy a pocity ze zážitků spojenými s urbexovými aktivitami. Oděvní kolekce obsahuje množství výtvarných technik, netradičních materiálů i zpracování. Kolekce podle mne alespoň částečně zajímavým způsobem reflektuje některé prvky rozkladu a struktur materiálů, působí moderně ale zároveň nese lehký závan časů minulých.

Celý proces zhotovení oděvní kolekce byl pro mne doposud asi nejnáročnější, zároveň ale velmi obohacující v mé dosavadní tvorbě.

6 Zdroje

6.1 Zdroje

- [1] MATTANZAOVÁ A. STREET ART – Současná městská výtvarná scéna, vydání první, přeložila Runka Žaludová, nakladatelství Slovart s.r.o., Praha, 2018, ISBN: 978-80-7529-5
- [2] [online]. Copyright © 2021 Smithsonian Magazine. [cit. 22.05.2021]. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/history/reading-the-writing-on-pompeii-walls-1969367/>
- [3] The Story of Patti Astor and her Influential Fun Gallery | Widewalls. *Widewalls | Modern & Contemporary Art Resource* [online]. Copyright © 2013 [cit. 14.11.2020]. Dostupné z: <https://www.widewalls.ch/magazine/patti-astor-fun-gallery>
- 56-9
- [4] COOPER M., CHALFANT H., SUBWAY ART, vydání první, nakladatelství Thames & Hudson Ltd., Londýn, 1984, ISBN: 0-500-27320-0
- [5] GASTMAN R., NEELON C., THE HISTORY OF AMERICAN GRAFFITI, vydání první, nakladatelství Harper Design, 2011, ISBN: 978-00-6169-878-1
- [6] MATTANZAOVÁ A., STREET ART – Současná městská výtvarná scéna, vydání první, přeložila Runka Žaludová, nakladatelství Slovart s.r.o., Praha, 2018, ISBN: 978-80-752, str. 21
- [7] Keith Haring | ARTMUSEUM.CZ. *ARTMUSEUM.CZ* [online]. Copyright © 1999 [cit. 18.11.2020]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=291
- [8] MONTEZ R., KEITH HARING'S LINE, vydání první, nakladatelství Duke University Press, Durham a Londýn, 2020, ISBN: 978-1-4780-0953-5, str. 17
- [9] EMMERLING L., BASQUIAT, vydání první, nakladatelství Taschen, Kolín nad Rýnem, 2015, ISBN: 9783836559799
- [10] BANKSY, WALL AND PIECE, nakladatelství Slovart s.r.o., Praha, 2006, ISBN: 978-1-84413-787-9
- [11] MATTANZAOVÁ A. STREET ART – Současná městská výtvarná scéna, vydání

- první, přeložila Runka Žaludová, nakladatelství Slovart s.r.o., Praha, 2018, ISBN: 978-80-7529-556-9, str. 21
- [12] Dějiny a současnost, Vzkazy na omítce. *Dějiny a současnost, Domovská stránka* [online]. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2006/12/vzkazy-na-omitce/>
- [13] DISMAN, M., *Jak se vyrábí sociologická znalost*, Praha, Univerzita Karlova v Praze a Nakladatelství Karolinum, 3. dotisk 3. vydání, ISBN 80-246-0139-7, str. 310
- [14] SAON | jizerské *ticho. *jizerské *ticho* [online]. Dostupné z: <http://www.jizersketicho.cz/saon/>
- [15] TIMO, b JAKO BRNO, vydání první, nakladatelství Druhé město, Brno, 2019, ISBN: 978-80-7227-420-8
- [16] Artmat. *Artmat* [online]. Dostupné z: <https://artmat.eu/Jakub-Janovsky>
- [17] ŠIŠKOVÁ M., STREET ART - UMĚNÍ ULICE, Brno, 2009, Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce doc. PhDr. Ladislav Kesner, Ph. D. Dostupné z https://is.muni.cz/th/rh4ej/Street_art-textova_cast.pdf
- [18] DIVERZANT, HAVLÍKOVÁ K., URBEX.CZ - Krása zániku, vydání první, nakladatelství Paseka s.r.o., Praha a Litomyšl, 2015, ISBN: 978-80-7432-605-9, str. 12
- [19] DIVERZANT, HAVLÍKOVÁ K., URBEX.CZ - Krása zániku, vydání první, nakladatelství Paseka s.r.o., Praha a Litomyšl, 2015, ISBN: 978-80-7432-605-9
- [20] [online]. Dostupné z: <https://www.regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3415>
- [21] Kleinertova vila | Databáze domů s historií. [online]. Dostupné z: <https://prazdnedomy.cz/domy/objekty/detail/644-kleinertova-vila>
- [22] Prodáváme areál bývalého očního sanatoria Machnín - Statutární město Liberec. [online]. Copyright © [cit. 07.05.2021]. Dostupné z: <https://www.liberec.cz/cz/obcan/aktuality/zpravy-z-mesta/prodavame-areal-byvaleho-ocniho-sanatoria-machnin.html>
- [23] Vimperk je připraven převzít armádní majetek | České Budějovice. *Český rozhlas České Budějovice* [online]. Copyright © 1997 [cit. 10.05.2021]. Dostupné z <https://budejovice.rozhlas.cz/vimperk-je-pripraven-prevzit-armadni-majetek-7063496>

[24] SIMONS R., *REDUX*, vydání první, nakladatelství Edizioni Charta, Florencie, 2005, ISBN: 978-88-8158-5434

[25] Co je sublimační tisk? | ReklamniTechnologie.cz. *ReklamniTechnologie.cz – Řezací plotry, software a spotřební materiál pro reklamu* [online]. Dostupné z: <https://www.reklamnitechnologie.cz/clanek/17-co-je-sublimacni-tisk>

[26] Umělá kůže neboli koženka – vše, co vás o tomto materiálu zajímá. *Obývací pokoj, jídelna, pracovna, osvětlení a bytové doplňky | Luxorio - luxusní nábytek* [online]. Dostupné z: <https://www.luxorio.cz/magazin-o-bydleni/umela-kuze-neboli-kozenka-vse-co-vas-o-tomto-materialu-zajima/>

[27] STANĚK J., PAŘILOVÁ H., *TEXTILNÍ ZBOŽÍZNALSTVÍ*, Technická univerzita v Liberci, 1996, ISBN: 80-7083-192-8

[28] Jak sprejovat - Graffiti. *Historie - Graffiti* [online]. Dostupné z: <https://graffiti.napady.net/graffiti/jak-sprejovat>

6.2 Obrázky

[1] Obrázek č. 1 - [online]. Copyright © 2021 Smithsonian Magazine. [cit. 22.05.2021]. Dostupné z: <https://www.smithsonianmag.com/history/reading-the-writing-on-pompeiiis-walls-1969367/>

[2] Obrázky č.2 a č.3 - COOPER M., CHALFANT H., *SUBWAY ART*, vydání první, nakladatelství Thames & Hudson Ltd., Londýn, 1984, ISBN: 0-500-27320-0

[3] Obrázek č.4 - GASTMAN R., NEELON C., *THE HISTORY OF AMERICAN GRAFFITI*, vydání první, nakladatelství Harper Design, 2011, ISBN: 978-00-6169-878-1

[4] Obrázek č.5 - Sleeping Man - Blek le Rat - WikiArt.org. *WikiArt.org - Visual Art Encyclopedia* [online]. [cit. 14.11. 2020] Dostupné z: <https://www.wikiart.org/en/blek-le-rat/sleeping-man>

[5] Obrázek č.6 - Juxtapoz Magazine - Jux Saturday School: Looking Back at the Subway Drawings of Keith Haring. *Juxtapoz Magazine - Home* [online]. Dostupné

z: <https://www.juxtapoz.com/news/news/jux-saturday-school-looking-back-at-the-subway-drawings-of-keith-haring/>

[6] Obrázek č. 7 - Keith Haring's Crack is Wack Mural in New York City Gets a Second Life | Architectural Digest. *Architectural Digest Homepage | Architectural Digest* [online]. Copyright © 1986 Muna Tseng Dance Projects, Inc. Courtesy of Keith Haring Foundation. [cit. 18.11.2020]. Dostupné z: <https://www.architecturaldigest.com/story/crack-is-wack-keith-haring-mural-in-new-york-city-gets-second-life>

[7] Obrázek č.8 - Jean-Michel Basquiat: fenomén z ulice - ArtRevue. *Artrevue - největší internetový magazín - výstavy, příběhy, rozhovory* [online]. Copyright © 2019 ArtRevue [cit. 26.05.2021]. Dostupné z: <https://artrevue.cz/1005-2/>

[8] Obrázek č.9 - Man from Naples | Guggenheim Museum Bilbao. *Museo Guggenheim Bilbao. Entra y planea tu visita* [online]. Copyright © FMGB Guggenheim Bilbao Museoa, 2021 [cit. 26.05.2021]. Dostupné z: <https://www.guggenheim-bilbao.eus/en/the-collection/works/man-from-naples>

[9] Obrázek č.10 - MATTANZAOVÁ A. STREET ART – Současná městská výtvarná scéna, vydání první, přeložila Runka Žaludová, nakladatelství Slovart s.r.o., Praha, 2018, ISBN: 978-80-7529-556-9

[10] Obrázek č. 11 - An elderly woman sneezes out her dentures in Banksy's new COVID-themed work | Dazed. *Dazed & Confused Magazine | Fashion, Art, Music, Film, Ideas | Dazed* [online]. Dostupné z: <https://www.dazeddigital.com/art-photography/article/51400/1/elderly-woman-sneezes-out-her-dentures-in-banksy-new-covid-themed-work-bristol>

[11] Obrázek č. 12 - Graffiti Boom 05 - Cheb / garáže U Stadionu | PhatBeatz. *PhatBeatz* [online]. Copyright © Jiří Gordon [cit. 26.05.2021]. Dostupné z: <http://www.phatbeatz.cz/graffiti-boom-05-cheb-garaze-u-stadionu>

[12] Obrázek č. 13 - SAON – Cavity -. *Front page* - [online]. Dostupné z: <https://www.artmap.cz/saon-cavity/>, použito se souhlasem autora

[13] Obrázky č. 14-16 - TIMO, b JAKO BRNO, vydání první, nakladatelství Druhé město, Brno, 2019, ISBN: 978-80-7227-420-8

- [14] Obrázek č. 17 - Artlist - databáze současného umění: Kango Mortale. *Artlist - databáze současného umění: Artlist - Umělci* [online]. Copyright ©2006 [cit. 26.05.2021]. Dostupné z: <https://www.artlist.cz/dila/kango-mortale-109200/>
- [15] Obrázek č. 18 - Artlist - databáze současného umění: Prinčhorn. *Artlist - databáze současného umění: Artlist - Umělci* [online]. Copyright ©2006 [cit. 16.05.2021]. Dostupné z: <https://www.artlist.cz/dila/princhorn-109205/>
- [16] Obrázky č. 19-39 - Vlastní zdroj autorky
- [17] Obrázek č. 40 - Graffiti Exposes the Hypocrisy of Setting Brock Turner, Rapist, Free | Insta of the Week. [online]. Copyright © [cit. 26.05.2021]. Dostupné z: <https://www.vice.com/en/article/78en4b/plastic-jesus-trashes-rapist-brock-turner-on-instagram>, Nápis na mostním pilíři paroduje název obchodního řetězce. Autor je zřejmě Timo - Brněnský deník. *Brněnský deník - informace, které jsou vám nejbliž* [online]. Copyright © [cit. 26.05.2021]. Dostupné z: https://brnensky.denik.cz/zpravy_region/napis-na-mostnim-piliri-paroduje-nazev-obchodniho-retezce-autor-je-zrejme-timo-20170322.html, OverDoz. *OverDoz* [online]. Dostupné z: <https://overdoz.tumblr.com/post/39873689247>, 500px. *500px* [online]. Dostupné z: <https://500px.com/photo/23791925/Cactus--by-Javier-Sakona/>,
- [18] Obrázek č. 41 a 42 - Vlastní zdroj autorky
- [19] Obrázek č. 43 - Raf Simons - Posts Tagged 'aw04'. *Raf Simons* [online]. Dostupné z: <https://in-the-name-of-raf.tumblr.com/tagged/aw04>, lunachicks — it's time to take out my ugly sweaters. *lunachicks* [online]. Dostupné z: <https://lunachix.tumblr.com/post/643556443141931008>, november-books: Raf Simons S/S 2002 - Woe unto those that spit on the fear generation... *november-books* [online]. Dostupné z: <http://november-books.blogspot.com/2013/06/raf-simons-ss-2002-woe-unto-those-that.html>, Access denied. *Access denied* [online]. Dostupné z: <https://www.plagueround.net/collections/all?pgid=jwo0zb78-d9ba93fc-4636-4721-8945-50612f5530a4>
- [20] Obrázky č. 44-82 - Vlastní zdroj autorky